att kvarstående skatt beräknas komma att endast obetydligt understiga en femtedel av slutlig skatt. Som inledningsvis sagts, ställer UF i 85 § 2 mom. det villkoret för räntebefrielse, att "den kvarstående skatten berott av förhållande . . ." Men har ränta påförts i samband med en tämligen ringa avvikelse från deklarationen, beror ju *den kvarstående skatten* huvudsakligen av det förhållandet att den skattskyldige betalt för låg preliminär skatt, ett förhållande som han regelmässigt kunnat råda över. I rättstillämpningen synes emellertid stadgandet inte tolkas efter bokstaven utan man ser till avvikelsens räntekonsekvenser på följande sätt. Är omständigheterna sådana att skattskyldig ansetts[3] inte ha bort förstå, att deklarationen skulle komma att frångås, görs på grundval av deklarationen — d v s man bortser från avvikelsen — en fingerad taxering och skatteberäkning. Skall enligt denna beräkning ränta ej påföras, befrias den skattskyldige från att erlägga ränta. Om däremot enligt beräkningen den skattskyldige har att erlägga ränta med visst belopp, nedsättes den enligt debetsedeln påförda räntan till detta belopp.

Lars Rabe.

V.

Taxeringsassistentsynpunkter

När man efter taxeringsnämndsarbetets avslutande tager vid med besvärsmålen uppkommer åter flera av de under taxeringsarbetet olösta frågorna. Att dessa icke är av ringa omfattning förstår alla när det i särskild taxeringsnämnd skall handläggas c:a 2.000 deklarationer. Kvalifikationerna för deklarationernas upptagande i särskilda nämnden äro att inkomstförhållandena "med hänsyn till förvärvskällans art eller eljest äro av mera invecklad beskaffenhet." Mot bakgrunden av vårt arbetsfält och lagstiftarens intentioner om en särskilt för dessa nämnder effektiv taxering är det klart att de fiskaliska intressena härvid får en allt för dominerande ställning. Därjämte måste konstateras att många rent formellt sett korrekt behandlade spörsmål tyvärr får ur materiell synpunkt mindre tilltalande lösningar.

En av de paragrafer som vi har att tillämpa bereder oss tyvärr och trots dess formulering icke oväsentligt huvudbry. Den "kautschuk"-paragraf som åsyftas är § 1 i taxeringsförordningen. Dess andra mening lyder: "Därvid skall iakttagas, att taxeringarna bliva överensstämmande med skatteförfattningarna samt i möjligaste måtto likformiga och rättvisa." Finns det något vänligare och bättre skydd för en taxeringsfunktionär än detta ytterst tänjbara uttryck. Våra avsikter att göra vårt bästa i detta avseende torde emellertid stå utom tvivel. Olika omständigheter såsom bristande tid, för stort arbetsmaterial, dröjsmål från de skattskyldigas sida med avlämnande av deklaration, m m gäckar emellertid ofta våra ambitioner.

Flera lösningar för effektivisering och säkrare bedömning i tax.arbetet står givetvis till buds i vår strävan. Ett tillvägagångssätt som utfallit väl är till exempel att för olika kategorier skattskyldiga göra sammanställningar av vissa jämförbara uppgifter i deklarationerna. Sammanställningarna har före föredragning i taxeringsnämnden distribuerats till le-

[3] Vid denna bedömning kan ju bland annat — i det merendels mycket magra materialet i dessa mål — noteras den skicklighet, varmed skattskyldig förstått att beräkna femtedelen av den slutliga skatten.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:17

damöterna. Att berörda kategorier på så sätt blivit likformigt och rättvist behandlade inom fögderiet torde vara utom diskussion. Detta tillvägagångssätt får trots begränsningen till ett taxeringsdistrikt anses vara det enda riktiga för att tillfredsställa likformighets- och rättvisekraven. En stötesten utgör emellertid tidsnöden. Dessa sammanställningar torde även vara till gagn för taxeringsintendent och prövningsnämnd. Att också befrämja likformigheten för dessa organ är förvisso eftersträvansvärt.

Att i taxeringsarbetet använda generella regler för alla problem är som bekant ogörligt. Detta till trots måste dock åtskilliga problem lösas via anvisningar från PN. Som exempel härpå kan nämnas bland annat värdering av vissa naturaförmåner. Dessa anvisningars användningsområde torde enligt min uppfattning kunna vidgas till att omfatta även livsmedels-branscherna samt dessutom andra branscher till exempel textil- och sko-branscherna. Om de skattskyldigas bransch- och bokföringsorganisationer bereddes tillfälle att aktivt biträda med utredning m m innan anvisningarna fastställas torde detta obestridligen innebära en försvagning av de hittills rätt starka fiskaliska intressena men i gengäld medföra rättvisare värderingsgrunder. På samma sätt som gäller för jordbrukare skulle vederbörande näringsidkare å antingen rörelsebilagan eller särskild bilaga närmare angiva antalet hushållsmedlemmar samt upptaga det av honom beräknade värdet. Vid avvikelse från PN:s anvisningar skulle den skattskyldige på särskild bilaga och med särskild motivering redovisa för sin värdering med angivande av mängd, varuslag, m m.

TN skulle genom detta tillvägagångssätt få möjlighet att mot sina anteckningar colla bland annat antalet hushållsmedlemmar. Att förlita sig till TN:s lokalkännedom, som i den nya organisationen kommit hårt i kläm på grund av att enligt 13 § TF valbarhetsvillkoret rent formellt endast bygger på kunskapskravet, är tyvärr icke tillfyllest. Genom att PN:s anvisningar vinner publicitet får de skattskyldiga även större möjlighet att följa TN:s resonemang, vilket torde motverka känslan av godtycke.

Åke Svensson.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:17